

ΤΟ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ ΟΣΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΟΥΝ ΤΑ ΖΩΑ (της Χαρίκλειας Μανουσάκη)

Τι λέει η ψυχολογία για εκείνους που κακοποιούν ένα ζώο;

Οι άνθρωποι που μπορούν να κακοποιήσουν, να βασανίσουν ή/και να θανατώσουν ένα ζώο, μπορούν να είναι ή να γίνουν βίαιοι σε όλες τους τις σχέσεις.

Οι ψυχολογικές και εγκληματολογικές έρευνες δείχνουν ότι υπάρχει στενή σχέση μεταξύ της κακοποίησης ζώου και της οικογενειακής βίας ή της οικογενειακής αδιαφορίας ή άλλων εγκλημάτων. Συχνά, δε, η κακοποίηση ζώων συχνά αποτελεί το πρώτο βήμα για την εκδήλωση πιθανής βίας προς ανθρώπους στο μέλλον.

Παραδείγματος χάριν, από διάφορες έρευνες προκύπτει ότι τα 2/3 των κακοποιημένων γυναικών αναφέρουν ότι ο δράστης εκτός από τις ίδιες είχε στο ιστορικό του κακοποίηση ζώου, ότι τα 2/3 ανθρώπων που είχαν κακοποιήσει ένα ζώο είχαν διαπράξει κι άλλες παραβατικές πράξεις, μεταξύ αυτών και επίθεση σε ανθρώπους.

Ποια είναι τα στοιχεία του χαρακτήρα ενός ανθρώπου κακοποιεί τα ζώα;

Συνήθως πρόκειται για άτομα που παρουσιάζουν ιδιαιτέρως χαμηλή ενσυναίσθηση, δηλαδή πρόκειται για άτομα που έχουν χαμηλή ικανότητα συναισθηματικής κατανόησης, ενώ συγχρόνως δεν κάνουν καμία προσπάθεια κατανόησης των συναθρώπων τους, πρόκειται για άτομα με ιδιαίτερα ψυχρά συναισθηματικά στοιχεία, για άτομα με χαμηλές επικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες, για άτομα

που χαρακτηρίζονται από χρόνια αντικοινωνική συμπεριφορά, που δεν ενδιαφέρονται για τους κοινωνικούς ή άλλους κανόνες συμπεριφοράς, εκδηλώνονται συχνά με βίαιο τρόπο, πχ καυγάδες, εμπρησμοί, διαπροσωπική βία, μπορούν να προβούν και σε άλλες παραβατικές πράξεις, πχ κλοπές, χωρίς να αισθάνονται ενοχές.

Εάν δεν συλληφθούν ή τιμωρηθούν, επαναλαμβάνουν την απεχθή πράξη, ενώ συχνά εμφανίζεται κλιμάκωση στη βίαιη συμπεριφορά τους. Δηλαδή, μπορεί να ξεκινήσουν με την κακοποίηση ενός ανήμπορου κι αδύναμου πλάσματος και να κλιμακώσουν την εκδήλωση της βίαιης συμπεριφοράς τους σε ανθρώπους, είτε σε άλλα ζώα αλλά με βασανιστικότερο τρόπο.

Που μπορεί να οφείλεται αυτή η συμπεριφορά;

Το θέμα της κακοποίησης δεν είναι μόνον υποκειμενικό. Η νευροψυχολογία έχει μελετήσει τους μηχανισμούς της επιθετικής συμπεριφοράς ως ένα αρχικό υπόβαθρο για το τι μπορεί να συμβαίνει στα εγκεφαλικά κέντρα του ανθρώπου με επιθετική συμπεριφορά κι έχει βρεθεί ότι ακόμα κι όταν η επιθετική συμπεριφορά είναι νευρολογικά πιθανή, το περιβάλλον μπορεί να την ανατρέψει, να τη ρυθμίσει δηλαδή, διδάσκοντας καλύτερα πρότυπα ή άλλες κοινωνικά αποδεκτές συμπεριφορές, που ενισχύουν την ενσυναίσθηση και τη συμπόνια. Όταν πρόκειται για παιδί που κακοποιεί ένα ζώο, το πρώτο πράγμα που ελέγχουμε είναι το οικογενειακό περιβάλλον του. Σε κάθε περίπτωση κακοποίησης ζώου, υπάρχει η ανάγκη να βρεθούν οι αιτίες που κρύβονται από πίσω, προκειμένου η συμπεριφορά αυτή να επεξεργαστεί και να εξαλειφτεί. Συχνά ο κακοποιός έχει ήδη κακοποιηθεί και μάλιστα μέσα σε περιβάλλον που ο ίδιος αντιλαμβανόταν ως ασφαλές (δηλ οικογένεια, σχολείο κλπ). Και αντίθετα, όπου υπάρχει κακοποίηση παιδιού, η κακοποίηση του κατοικίδιου ζώου συντροφιάς, είναι σχεδόν βέβαιη.

Το πλέον κοινό πρότυπο που παρατηρείται είναι αυτό που δίνει ο γονέας που κακοποιεί ζώο, ως μέσο ελέγχου και επιβολής της ισχύς του στους άλλους ανθρώπους μέσα στο σπίτι. Η κακοποίηση παιδιών και ζώων είναι δείγμα προσπάθειας επιβολής, εξουσίας και ελέγχου. Η κακοποίηση συνεπώς των ζώων είναι βασικά ένα

έγκλημα εξουσίας-ελέγχου.

Θεραπεύεται αυτή η συμπεριφορά;

Αρχικά θα πρέπει να διερευνηθούν σε βάθος οι λόγοι που την προκάλεσαν και την ενίσχυσαν. Σε επόμενο στάδιο, η διδασκαλία της ενσυναίσθησης, της κατανόησης και της συμπόνιας είναι το κλειδί για την αλλαγή. Ακόμα και σε αυτό, τα ίδια τα ζώα είναι συχνά αρωγοί μας σε θεραπευτικές μεθόδους, καθώς είναι εκείνα που με την παρουσία τους, την υπομονή τους και τη διάθεση τους, όχι μόνον στηρίζουν τη συναισθηματική αντίληψη και θρέφουν με θετικά συναισθήματα τον άνθρωπο, αλλά επιπλέον προκαλούν τις κατάλληλες νευροφυσιολογικές εγκεφαλικές συνάψεις που βιωματικά κάνουν την αλλαγή στη συμπεριφορά.

Χαρίκλεια Μανουσάκη, Επιστημονική Συνεργάτης της Εναλλακτικής Δράσης σε Θέματα Ψυχικής Υγείας κι Επικοινωνίας

Πηγή/φωτογραφία: Εναλλακτική Δράση, enallaktikidrasi.com